

การแพทย์สมุนไพร herbal medicine	81
อายurveda	83
การแพทย์แผนไทย (Thai Traditional Medicine)	84
สาเหตุการเจ็บป่วยตามทฤษฎีการแพทย์แผนไทย	85
สุคนธบำบัด (Aromatherapy)	90
วิตามินบำบัด (vitamins therapy)	95
การใช้การใช้วิตามินในเรื่องของการรักษา (Vitamin-as-Treatment Paradigm)	97
การบำบัดเซลล์ต้นกำเนิด (Stem Cell)	98
การบำบัดด้วยเซลล์ (life cell therapy)	99
เอกสารอ้างอิง	100

สุคนธบำบัด (Aromatherapy)

คำว่า “AROMA (สุคนธ)” แปลว่า กลิ่นหอม และ “THERAPY” คือการบำบัดรักษา ดังนั้น สุคนธบำบัดคือจึงหมายถึงการบำบัดรักษาเพื่อให้บรรเทาหรือทุเลาอาการต่าง ๆ ด้วยเครื่องหอม หรือ หอมที่มีประสิทธิผลดีต้องมาจากธรรมชาติ ถึงแม้จะมีความพยาบาลนำสารสังเคราะห์เลียนแบบ ธรรมชาตินาใช้แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากในธรรมชาติมีสารหลายๆ ตัวที่ผสมกลมกลืนกันอยู่ ส่วนใหญ่จะเป็น น้ำมันที่สกัดได้จากส่วนต่างๆ ของพืชและสมุนไพร

มีการใช้เครื่องหอมในการรักษาโรค ทำให้สงบ หรือกระตุ้น นานานกว่า 6,000 ปีแล้ว แต่คำว่า “Aroma therapy” เป็นที่รู้จักกันกว้างขวางเมื่อเมื่อ เรเน่ มาร์ติส กาเต็ฟอเซ่ (Rene Maurice Gattefosse) นักเคมีชาวฝรั่งเศส ได้ค้นพบคุณสมบัติในการช่วยข้อของน้ำมันลาเวนเดอร์โดยบังเอิญ และต่อมาได้รับจากาว่า “นิตาแห่งสุคนธ์บ้านดู” พนโดยบังเอิญว่าน้ำมันลาเวนเดอร์สามารถช่วยให้หายเรื้อรังและป้องกันแพลลีเป็น เขาจึงศึกษาน้ำมันหอมระเหยอย่างจริงจัง และขั้งพบร่วมน้ำมันหอมระเหย ดีกว่าสารสังเคราะห์หรือสารเคมีแต่ละตัวที่แยกออกมานา หากเป็นน้ำหอมที่สังเคราะห์ขึ้นจะไม่ส่งผลต่อการบำบัดรักษา หรือม่าเฉื่อย หรือทำให้จิตใจสงบ น้ำมันหอมระเหยเข้าสู่ร่างกายโดยทางผิวนัง และการสูดดม หากได้รับผ่านทางผิวนังก็จะถูกดูดซึมเข้าสู่กระแสเลือด ไปมีผลต่อระบบอวัยวะต่างๆ และถูกขับออกได้เช่นเดียวกับโนเลกุลของยา

Dr.JeanValnet ซึ่งเป็นพัฒนาและนักวิทยาศาสตร์ ได้ใช้น้ำมันหอมระเหยในการรักษาโรค บางชนิดและโรคประสาท ซึ่งได้พิมพ์หนังสือเสนอผลงานออกแบบชื่อ “The Practice of Aromatherapy” ซึ่งทำให้มีการตื่นตัวในการบำบัดโดยเครื่องหอม

Madame Marguerite Maury ได้ประยุกต์งานวิจัยของ Dr.JeanValnet ไปในทางบำรุงความงาม เธอพบว่า ถ้าเลือกน้ำหอมและผสมให้เหมาะสมก็จะได้ยามากมายเนื่องจาก Aromatherapy

Aromatherapy ใช้กันมาอย่างกว้างขวาง¹¹ บนฐานอุตสาหกรรม น้ำหอม ความเชื่อถือของผู้ใช้ ทราบจากองค์กร Fragrance Foundation ถูกก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2492 ด้วยความร่วมมือกันของกลุ่มผู้นำในวงการธุรกิจอุตสาหกรรมผู้ผลิตน้ำหอม ซึ่งประกอบด้วย Elizabeth Arden, Coty, Guerlain, Helena Rubenstein, Chanel และ Parfums Weil โดยองค์กร Fragrance Foundation นี้มีจุดประสงค์หลักขององค์กรคือเพื่อสร้างให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญและ ความน่าพึงพอใจของกลิ่นและน้ำหอมให้เป็นที่รับรู้กันในหมู่ประชาชนชาวอเมริกัน Fragrance Foundation ได้ตั้ง Olfactory Research Fund ปีพ.ศ. 2525 ขึ้นเพื่อหาหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มาสนับสนุน ได้ตั้งนิยาม “aromachology” ซึ่งเกี่ยวกับการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างจิตวิทยาและเครื่องหอม และได้ให้ทุนวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของกลิ่นต่อการรับกลิ่น และพฤติกรรมของมนุษย์

เดิมแล้วมักเข้าใจว่า “Aromatherapy” เป็นการบำบัดโดยนาสิกสัมผัสและารมณ์ แต่ตามความเป็นจริงนอกจากกลิ่นแล้ว น้ำมันหอมระเหยแต่ละตัวยังมีสารมากมายหลายชนิดเป็นองค์ประกอบซึ่งจะทำปฏิกิริยาโดยตรงกับสารเคมีของร่างกาย ทำให้มีผลต่ออวัยวะหรือระบบต่างๆ ของร่างกาย น้ำมันหอมระเหย (essential oil) มาใช้ในการบำบัด และเชื่อว่าจะมีผลต่อการระบบประสาท หรือสมองในในร่างกาย // ลักษณ์

เนื่องจากน้ำมันหอมระเหยเป็นกรรมวิธีหนึ่งของการสักดสมุนไพร ดังนั้นอาจจัดได้ว่าสุคนธ์ บำบัดเป็นการรักษาด้วยสมุนไพร ถึงแม้กรรมวิธีการผลิตและวิธีการใช้อาจจะแตกต่างกันบ้าง

ชนิดของสุคนธบำบัดการบำบัดรักษาโรคด้วยน้ำมันหอมระเหยจากธรรมชาติ สามารถแบ่งเป็น ๒ ก่อุ่นให้ญี่ปุ่น คือ

๑. สุคนธบำบัดเพื่อการรักษาโรค (therapeutic หรือ clinical aromatherapy) การใช้น้ำมันหอมระเหยเพื่อช่วยรักษาหรือบำบัดโรค เพื่อทำให้สุขภาพแข็งแรง โดยเลือกใช้น้ำมันหอมระเหยที่ถูกต้องถูกวิธี โดยต้องอาศัยผู้มีความรู้ความชำนาญเรียกว่า "clinical aroma therapist" นอกจากนี้ สุคนธบำบัดเพื่อการรักษาโรค ยังสามารถแบ่งได้ดังนี้

- จิตบำบัด (psych aromatherapy หรือ aromachology) เป็นการใช้น้ำมันหอมระเหยเพื่อความสมดุลของจิตใจ ทำให้รู้สึกสงบ ช่วยผ่อนคลายหรือกระตุ้นการทำงานของสมอง ผ่อนคลายความเครียดและกังวล แก้โรคซึมเศร้า และอาการป่วยทางจิตต่างๆ ให้พลง รู้สึกสดชื่น กระปรี้กระเปร่า

- สุขภาพองค์รวม (holistic aromatherapy) เป็นการใช้น้ำมันหอมระเหยโดยผสมผสานในการบำบัดโรคทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ

- การแพทย์ (medical aromatherapy) เป็นการใช้น้ำมันหอมระเหย เพื่อส่งเสริมหรือรักษาความสมดุลทางเคมีและฟิสิกส์ของเหลวในร่างกายเพื่อบำบัดอาการของโรค

๒. สุคนธบำบัดเพื่อความงาม (beauty and aesthetic aromatherapy) การนำน้ำมันหอมระเหยมาใช้กับร่างกายภายนอก เช่น พิวนัง เส้นผม น้ำใช้การนวดร่วมด้วย ซึ่งจะให้ผลในการผ่อนคลายและเสริมพลัง และนำมาเป็นส่วนผสมในเครื่องสำอางเพื่อความสวยงาม ตามคุณสมบัติของน้ำมันหอมระเหยชนิดนั้นๆ เช่น บำรุงผิว ชะลอความเสื่อม เป็นต้น

น้ำมันหอมระเหย เป็นน้ำมันที่พิเศษผลิตขึ้นตามธรรมชาติ เก็บไว้ตามส่วนต่างๆ เช่น กลีบดอกใน ผิวของผล เกสร รากหรือเปลือกของลำต้น เวลาที่ได้รับความร้อนอนุภาคเล็กๆ จะระเหยออก เป็นกลุ่มไอรอนๆ ทำให้เราได้กลิ่นหอม ช่วยดึงดูดแมลงให้น้ำพรมเกสรดอกไม้ ปกป้องการรุกรานจากศัตรุ และรักษาความชุ่มชื้นแก่พืช สำหรับประโภชน์ต่อมนุษย์นั้น น้ำมันหอมระเหยมีคุณสมบัติในการฆ่าเชื้อโรค บรรเทาอาการอักเสบหรือลดความ คลายเครียด หรือกระตุ้นให้สดชื่น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางเคมีของน้ำมันหอมระเหยแต่ละชนิด

ประเภทของน้ำมันหอมระ夷 อาจจัดแบ่งตามคุณสมบัติของการระ夷เป็น ๓ กลุ่ม คือ¹²

๑. กลุ่มที่ระ夷ง่าย (top note) มีกลิ่นหอมแหลม มีลักษณะกระตุ้นมาก แทรกซึมดี ในการสูด คุณจะได้รับกลิ่นก่อนน้ำมันชนิดอื่นๆ มากให้ความรู้สึกว้อนหรือเย็น ทำให้ติดใจเบิกบาน มากใช้ร้อยละ ๕-๒๐ ในคำรับของน้ำมันหอมระ夷ทั้งหมด เช่น น้ำมันโอลิฟ พา เบอร์กามอต ยูคาลิปตัส เกรฟฟรุต มะนาว ตะไคร้ เปปเปอร์มินต์ โรสแมรี่ ชินนามอน ลาเวนเดอร์ ที-ทวี เป็นต้น
๒. กลุ่มที่ระ夷ได้เร็วปานกลาง (middle note) มีกลิ่นหอมนุ่มนวลใช้ในปริมาณสูงให้ ความรู้สึกอบอุ่น มีผลต่อการเพาะปลูกพืชและการทำงานของร่างกาย ตั้งแต่ร้อยละ ๕๐-๘๐ ของ คำรับ เช่น คาโนไมล์ เจอรานียม โรสแมรี่ ยูนิเปอร์ ลาเวนเดอร์ ส้ม สน กุหลาบ กระดังงา ไฮม์ เป็น ต้น
๓. กลุ่มที่ระ夷ได้ช้า (basic note) มีกลิ่นจะมีลักษณะนัก ทึบ ติดทน และดูดซึมสู่ผิวน้ำ ได้ เป็นน้ำมันที่ระงับความรุนแรงและช่วยผ่อนคลาย ใช้ในปริมาณไม่เกินร้อยละ ๕ ของคำรับ เช่น ชีคาร์วูด มะลิ นาร์จิล เนโรลี ไม้จันทน์ แฟรงกินเซนต์ เป็นต้น ปัจจุบันในประเทศไทยวันตกนิยม ใช้สูตรน้ำมันมากขึ้น รวมทั้งการนำมาใช้ประกอบการรักษาโรคมะเร็ง

การใช้น้ำมันหอมระ夷ในสูตรน้ำมัน

ปัจจุบันมีน้ำมันหอมระ夷ที่ใช้และเป็นที่นิยม มีอยู่ไม่ต่ำกว่า ๖๐-๗๐ ชนิด เราสามารถ ประยุกต์ใช้ในสูตรน้ำมัน ได้หลายรูปแบบ การใช้น้ำมันหอมระ夷ห้ามใช้โดยตรงหรือสูด โดยตรงจะใช้ในความเข้มข้นที่ต่ำมาก และควรนำมาทำให้เจือจางก่อน รูปแบบในการนำมาใช้ สามารถทำได้หลายวิธี¹³ ดังนี้

๑. การผสมน้ำอาบน้ำ (bathing) การผสมน้ำมันหอมระ夷ในน้ำอาบน้ำเป็นวิธีการที่ได้ทั้งการสูด คุณและสัมผัสทางผิวน้ำ โดยหยดน้ำมันหอมระ夷ลงในน้ำอุ่น ปิดประตูหรือผ้าม่านแล้วแช่ตัวลงใน อ่างอาบน้ำประมาณ ๑๐ นาที พร้อมกับการสูดลมกลิ่นเข้าไป หากต้องการให้ซึมผ่านผิวน้ำได้ดี ยิ่งขึ้น ก็ให้น้ำน้ำมันหอมระ夷ผสมกับน้ำมันตัวพา (carrier oil) ก่อนแล้วจึงนำไปหยอดลงในอ่าง อาบน้ำ หรืออาจใช้เวลาอาบน้ำโดยการตักอาบน้ำอ่อนจากฝักบัว โดยหยดน้ำมันหอมระ夷ลงบนฝ่า หรือฟองน้ำ หรือถุงน้ำ หรือถุงน้ำที่ใช้ถุงตัวที่เปยกัน้ำหนาๆ แล้วถูตัวหลังจากที่อาบน้ำสะอาดแล้ว

๒. การนวดตัว (body massage) การนำน้ำมันหอมระเหยที่ผสมกับน้ำมันตัวพา (carrier oil) แล้ว นำมานวดเพื่อช่วยกระตุ้นกล้ามเนื้อ ระบบประสาท เนื้อเยื่อ และผิวหนัง ลดอาการปวดเมื่อย ชา ให้การไหลเวียนของโลหิตดีขึ้น โดยน้ำมันตัวพารามาร์ตใช้น้ำมันพีชซึ่งแต่ละชนิดก็มีคุณสมบัติในการบำรุงผิวแตกต่างกันไป จึงควรเลือกให้เหมาะสมกับสภาพผิวตัวเอง

๓. การประคบ (compress) การผสมน้ำมันหอมระเหยลงในน้ำสะอาด น้ำดอกไม้ที่แห้งแล้ว หรือน้ำชาสมุนไพร แล้วใช้ผ้าจุ่มลงไปแข็งแล้วบิดพอหมาด ถ้าใช้น้ำร้อนเรียกประคบร้อน หากใช้น้ำเย็นเรียกประคบเย็น จากนั้นนำไปประคบบริเวณที่ต้องการ เช่น ศีรษะ รอยฟกช้ำ บริเวณเคล็ดขัดขอก ปวดบวม ประคบนาน ๒๐-๓๐ นาที น้ำแข็งก้มหน้าลงไปอังและสูดลมกลืนตอน สามารถใช้ในการบำบัดโรคหวัด ไข้หวัด ไข้หวัด ไข้ไข้ และโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจ

๔. การสูดลม (Inhalation) การนำน้ำมันหอมระเหยมาผสมให้เข้ากันก่อน แล้วหยดลงบนกระดาษทิชชูหรือผ้าเช็ดหน้า หรือหยดลงบนหมอน (pillow talk) แล้วสูดลม หรือนำน้ำร้อนมาใส่ลงในภาชนะแล้วหดด้านน้ำมันหอมระเหยลงไป จากนั้นจึงก้มหน้าลงไปอังและสูดลมกลืนตอน สามารถใช้ในการบำบัดโรคหวัด ไข้หวัด ไข้ไข้ และโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจ

๕. การฉีดพ่นละ่องฟอย (room spray) การนำน้ำมันหอมระเหยมาผสมกับน้ำอุ่นไม่เกิน ๔๔ องศาเซลเซียส เสียไปให้เข้ากัน แล้วบรรจุในภาชนะที่มีหัวฉีดพ่นละ่อง แล้วนำไปฉีดพ่นตามห้องหรือสถานที่ต่างๆ

๖. การผสมในเครื่องสำอาง (cosmetics) เป็น การนำน้ำมันหอมระเหยไปผสมในผลิตภัณฑ์ เครื่องสำอางซึ่งไม่มีการแต่งกลิ่น โดยใช้น้ำมันหอมระเหยไม่เกินร้อยละ ๒ สำหรับใบหน้า และใช้น้ำมันหอมระเหยไม่เกินร้อยละ ๑ สำหรับผิวกาย

๗. การใช้เตาระเหย (fragrancers) การนำน้ำมันหอมระเหยลงในน้ำที่อยู่ในฝาหรือถ้วยเหนือเตาหรือตะเกียง ซึ่งมีอุณหภูมิไม่เกิน ๖๐ องศาเซลเซียส จะทำให้เกิดไหร่เหยและส่งกลิ่นหอมช่วยสร้างบรรยากาศทำให้ผู้ได้รับกลิ่นได้รับการบำบัดอาการที่เกี่ยวกับอารมณ์และจิตใจตามคุณสมบัติของน้ำมันหอมระเหยแต่ละชนิด หรือใช้เตาระเหยไฟฟ้า (electric diffuser) ซึ่งเหมาะสมสำหรับใช้ดอนกลางคืน โดยเฉพาะห้องนอนของเด็กและยังสามารถปรับตั้งค่าการกระจายกลิ่นได้หลายระดับ

๘. การแช่มือหรือเท้า (foot bath) การใช้น้ำมันหอมระเหยลงในน้ำอุ่นในกระถางแล้วแช่มือหรือเท้า ใช้เวลาประมาณ ๑๐ นาที เพื่อช่วยผ่อนคลายความเมื่อยล้าที่มือและเท้า และช่วยลดอาการปวดศีรษะ ปวดไมเกรน

๔. การกลั่วคอหรือบ้วนปาก การใช้น้ำมันหอมระเหย ๒-๓ หยดผสมในน้ำ ๑ ส่วน ๔ แก้ว คนให้ทั่วแล้วกลั่วคอหรือบ้วนปาก เพื่อบำบัดโรคในช่องปาก ช่องคอ เช่น ลดความเจ็บปวด ลดการอักเสบ หรือน้ำร้อนซึ้ง

๕. การจุดเทียนหอม (scented candles) การผสมน้ำมันหอมระเหยลงในเทียน เมื่อเวลาจุดเทียนจะได้กลิ่นของน้ำมันหอมระเหย คล้ายกันกับการใช้เตาระเหย นอกจากนี้ อาจใส่ลงในบุหงารำไป (potpourri) หรือกลีบดอกไม้แห้ง ในไม้แห้ง เมล็ดพันธุ์บางชนิดที่อบแห้งแล้วนำมาพรุนด้วยกลิ่นน้ำมันหอมระเหยตามที่ต้องการ

การคูณและสุขภาพและความงามแบบองค์รวมอย่างไทย มีการประยุกต์ภูมิปัญญาไทยและคงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม ประเพณีไทยอย่างชัดเจน โดยรวมการบริการไว้ ๔ ด้าน คือ หัดบำบัด วารีบำบัด โภชນบำบัด และสุคนธบำบัด เรียกรวมกันเป็น "ไทยสปปายะ"

ไวนามินบำบัด (vitamins therapy)

การบำบัดแบบนี้จะใช้ไวนามินหรือแร่ธาตุขนาดสูงประกอบการเพื่อวัตถุประสงค์ในการเขียวยารักษาโรคบางครั้งเรารายการใช้ไวนามินในปริมาณมากฯ เช่นนี้ว่า Megavitamin Therapy หรือ Orthomolecular therapy ระยะการพัฒนาของการค้นพบและนำไวนามินมาใช้

ประวัติศาสตร์ของไวนามิน แบ่งออกเป็น ออกเป็น ๕ ระยะ (Machlin)¹⁴

ระยะที่ ๑ ตั้งแต่ ๑๕๐๐ B.C. ถึง ๑๙๐๐ A.D. สังเกตเห็นว่าในอาหารบางอย่างสามารถใช้ในการป้องกันโรคบางโรคได้ เช่น ชาวอียิปต์ป้องกันโรคตาบอดคล่องคืนโดยการรับประทานตับหรือชาพื้นเมืองอเมริกันใช้ผลิตภัณฑ์จากข้าวโพดในการป้องกันโรคเพลลากรา (pellagra) คือโรคที่เกิดขึ้นเมื่อร่างกายขาดไวนามินในอะซิน หากไม่รักษาและเป็นเรื้อรังจะมีอาการ ๔ D คือ ท้องร่วง (diarrhea) ผิวหนังอักเสบ (dermatitis) อาการทางประสาท (dementia) และตาย (death)

ระยะที่ ๒ ตั้งแต่ ๑๘๙๐ - ๑๙๑๐. เมื่อ ๑,๓๐๐ ปีก่อน ที่ชาวจีนได้นับทึกเกี่ยวกับโรคเนินชา (Beriberi) ไว้เป็นครั้งแรกโดยผู้ป่วยจะมีอาการชาและอ่อนแรง รวมถึงในปี ค.ศ. ๑๕๓๕ มีรายงานของนักสำรวจชาวฝรั่งเศส Jacques Cartier บันทึกไว้ว่าเมื่อเข้าและขณะออกเดินเรือเป็นเวลาหลายเดือน โดยลูกเรือได้รับอาหารอย่างจำกัดและมักจะเป็นอาหารแห้ง ทำให้คนเหล่านี้เกิดอาการอ่อนเพลียและมีเดือดออกตามไรฟัน ซึ่งเป็นอาการของโรคลักษณะเปิด (Scurvy) แต่อាឣารต่างๆ เหล่านี้จะหายไปเมื่อพอกเข้าขึ้นผึ้งและได้รับอาหารจำพวกผักและผลไม้ ต่อมาปี ค.ศ. ๑๗๔๗ James Lind ศัลยแพทย์แห่งราชนาวีประทศอังกฤษ ได้ทำการทดลองโดยแบ่งลูกเรือออกเป็น ๒ กลุ่ม กลุ่มหนึ่งให้กินอาหารตามปกติเป็นกลุ่มควบคุม ขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งให้กินส้มเขียวหวานและมะนาวคั่วทุกวัน ผลปรากฏว่ากลุ่มที่มีรสเปรี้ยวสามารถป้องกันโรคลักษณะเปิดได้จริง นับเป็นการทดลองโดยมีกลุ่มควบคุม